

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De morte d[omi]ni p[ost] gustatu[m] acetu[m] ca. clxxvij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Euangelica

cum eris in paradiso. **N**o intellige de terre: no vñ expulsius est adam. neq; de angelico: quia ad illum ante christu nemo ascendit. s; in requie: qd est esse cu iesu. **V**el hodie eris mecu: qd est esse in paradiso. **F**orte fuit anima huic: cum anima christi in sinu abrae: z cu illa regressa. **E**t qz no tunc penetrauit latro celos: etiã ex alijs multis locis scripturaz errauerunt quida: putates esse multa loca bonoz pter celu: paradysum scz ade: locaq; in aere z terra: vbi beate viuunt. nec tamen deu vident. **S**oli em pfecti cu angelis fruunt dei visione. **O**b hoc etiã dictu putant. **V**ulte mañsiones in domo patris mei sunt.

Ex pgo pgnit missa e. **Ca. CLXXXIII.**

Labant autem iu

sta crucem mater iesu z maria cleophe z maria magdalene et ioanes. **T**unc dixit iesus matri de ioanne. **V**ulter ecce filius tuus. **E**t ioanni ait. ecce mater tua. **E**t ex illa hora accepit ea discipul? in suam: qst sua hñs matrē. vel in sua: qst pñtem: vel in comunione rez suaz. **T**ñ nihil credidit habuisse pñti: s; cu eet beata pgo cu aplis iste speciale? curaz habebat.

Quia ioanes assistit crucifixioni. ideo die eadez legi passio fm spm: licet merito pos

stemus legat quia scripsit postremus **D**e tenebris factis a sexta vsq; ad horam nonam.

Ca. CLXXXV.

Sexta autē hora

a tenebre facte sunt vsq; ad nonā per vniuersam terrā. **N**o fuit eclipsis solis vt quida mentiti sunt. qz luna e reglōe fere erat ad solem. **E**clipsis at fieri solet tm in synodo solis z lune. **L**egit: quia tñc at hez nis vigebat studium: z cum inquisissent pbi lo sophi causaz tenebraz. nec inueniret dixit dionys? ariopagita: q; deus nature pattebat. **E**t fecerūt ei aram: z supscpserūt **I**gnorato deo. de qua legi in actib; apostolorum. **T**amē origenes videtur velle q; tenebre illi tm fuerūt super vniuersam terram iudee: q; a si p vniuersum orbem diffuse fuissent: in ali quib; historijs et bñ

Quia trbo horis protense sūt tenebre. ideo z nos celebramus te

os fuerūt tenebre. in terra vero iessen vbi erāt filij isrl lux erat: ita modo qst ecōtrario: sup filios israel erāt tenebre alijs nationib; luce fruētib;.

nebras etiam tridna ne mortis: qst tridnas facimus exequias: qz nec albi monachi. r. facti lectioes nisi p mortuis: z tñc etiã p matus tenebrarum insinuat: que in

illis dieb; ceperūt pcedere diem. **E**xinctio candelaru fugam signat apostolor. **V**el qz paulatim fit: occasione pphetaz a praua generatioe facta. z tandem mortem intellige.

De clamore domini ad patrem.

Caplm. CLXXXVI

T circa horā no

e naz iesus clamauit voce magna dicens **H**eli vel heloy lama eseb; thani: vna dicitio est heli: z sonat de? mens. **H**el em nomē dei est. oy. id eme? **Q**uid aut sonet vox illa chri? **E**uāgelista interpretat? est. **H**ic pz q; psalmus qui eiusdē verbis incipit de chro scrip? est: no vt quida putant ex psona dauid: vl beiter vl mardochei. **E**t dixerūt quida. **H**elā vocat iste. **H**i romani erāt non intelligentes hebreum. **C**lamabat aut iesus se derelictu a patre: no q; deitas separata esset ab humanitate. sed qz ita traditus erat a patre calamitatib;: q; videbat derelictus. **V**el se derelictu a patre dicit: quia tñc fere inuillis videbat passio eius: q; de toto genere hominū no videbatur quis redimere: nisi latro qui fere solus credebat in eu. **V**ñ dicit in esala **F**act? sum sicut qui colligit stipulam in messe. **E**t in psalmo. **S**ingularite sum ego donec trāse

am: exceptra brā pgl ne: quā etiã tñc credidisse credim? **I**n huiusmodi ei semp ipsa excipitur.

Metaphorice loq; tur esalas: cu forte tēpore messis pposuit paterfamilias colligere messem: no inuenit nisi d? spicis stipu

lam. ita fuit d? chro: cu tēpore gratie deberet messem suam. id est iudeos colligere: no inuenit nisi solum latronem fidelem.

De morte dñi post gustatū acetū

Caplm. CLXXXVII.

Postea dixit iesus

p Sitio. **V**as at erat ibi positū acetū plenuz. z vñ ex millitib; iplenuz

S

spongiam aceto: et eam imposuit arundini superposita isopo: et circumligata. et dabat ei bibere. Fuerunt qui dicerent: crucifixos citius mori: nisi acetum cum felle biberent. et ideo milites acetum secum tulisse: ut citius possent liberari a custodia: si citius morerent quos crucifigerent. Potuit esse quod vile vinum secum tulerat ad bibendum: et ex calore quasi acetum factum est. Unde ad notandum etiam acedunt alii euangelista de vinum myrrhatum: alii cum felle mixtum. Quibus libasset Iesus acetum: dixit Consummatum est. quod scilicet fieri oportebat antequam moreretur. Vel vitium humane corruptiois dixit esse consummatum. Iesus autem clamavit voce magna dicens. Pater in manus tuas commendo spiritum meum: et inclinato capite tradidit spiritum.

De signis in morte domini. Ca. CLXXVIII

Ecce velum te

capitulum quod erat ante sancta sanctorum scilicet sum est a summo usque deorsum. Remigius dicit velum quod dicebat exterior: scilicet sum est. quod mystice tamen dicitur est: vel forte etiam velum appositum ante fores templi: quod ad regendas fores appositum est. dicit Iosephus cum interiori velo scilicet sum. Nam et in euangelio nazareorum superliminare templi infinite magnitudinis fractum esse legitur auditasque voces in aere. Traseamur ex his sedibus. Terra que mota est. petre scilicet. monumenta aperta. Et quidam sancti surrexerunt a mortuis. et venerunt in hierusalem: et apparuerunt multis. Forte hoc fuerit de quibus super eplam ad hebreos legitur: quod multum affectauerunt sepeliri in terra sancta: ut domino resurgente resurgerent. Unde autem aliquid eorum ita permanserint. et cum domino ascenderent ascenderunt nescimus. Quod autem aliqui eorum iter mortui sunt: postquam dominus surrexisse testificati sunt. scimus quia corpora quorundam adhuc quiescunt in hierusalem: et sanctus scarioth: unus eorum fuisse a quibusdam perhibetur. His visis centurio: et qui cum eo custodiebant Iesum timuerunt et dicebant Vere filius dei erat iste.

Beda super mattheum. Isti credentes sunt cum ascendente ascendisse simul. corpe.

De quo magis Hieronymus dubitat. Dicitur sanctus scarioth fuisse abbas: qui mortuo quidam monachi inconsolabiliter dolentes mortui sunt: et adhuc paginatum visum datur.

Quia hora. scilicet mortuo domino centurio: factus est prece fidei nostre. Et postquam recedentibus: licuit Ioseph et nicodemus disponere de funere: et mulieribus accedere. prius Ioseph hora nostra convenimus: non ad missale officium. sed quasi ad funeris obsequium.

Ex fractis curibus latronum corpus lateat. Caplm. CLXXX.

Ideum autem nere

maneret pendentes in cruce in magna die sabbati rogauerunt pilatum ut frangerent crura eorum: et tollerent. ne festum cruciatum fedaret. Licet quibus milites primi fregissent crura latronum: et venissent ad Iesum inuenientes eum mortuum. Sed unus militum lancea lateris eius dextrum perforavit. et continuo exiit sanguis et aqua: et que lancea eum: ut tradidit quidam cum fere caligassent oculi eius: et casu tetigisset oculos sanguine eius clare vidit.

Opinio est cruce domini xv. pedes habuisse et altum: et tabulam suppositam pede et dimidium. Iste super locum ubi Christus crucifigitur. Hic scriptum est grece. theos. i. h. de. basilicosimon. rex noster. proseonas. i. ante secula. glorie. i. opatus est. sothbas. i. salutem. emelosis. i. in medio. gis. id est terre.

De sepultura domini. Ca. CLXXX.

Im autem sero

factum esset: Ioseph decurso. i. unus de ordine curie ab arimathea: qui est ramatha ciuitas belchane patris samuelis: viues et iustus. de quo etiam quidam putant conscriptum esse psalmum. Beatus vir: qui non cōsensit actibus et consiliis aliorum: petijt a pilato corpus Iesu. quod et ipse discipulus erat Iesu: sed in occulto. venit quoque etiam cum eo nicodemus frater myrrhe et aloes quasi libras centum. Ista amaritudine sua vermes arceat a corporibus mortuorum: et acceperunt corpus Iesu: et inuolutum syndone quam emerat Ioseph: ligauerunt lineis albis: que creditur attulisse nicodemus. Erat autem non longe monumentum novum in petra excisum: in quo posuerunt eum. Et quia in simplici syndone inuolutum est corpus Iesu: instituit siluester papa: ut sacrificium altaris in lino tamen parano celebretur.